ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ, ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ, ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ԵՎ ՍՊՈՐՏԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
«ՎԱՆԱՁՈՐԻ Հ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ» ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

Հաստատված է ամբիոնի նիստում

Արվեստի և սպորտի
ամբիոնի անվանումը

Ամբիոնի վարիչ՝ Ա. Ա. Բարսեղյան /Ա.Ա.Հ/

Արձանագրություն № 3

«12» սեպտեմբեր 2023 թ.

ԱՍ/բ-141 ԿՈՄՊՈԶԻՑԻԱ-1
ԱՍ/բ-142 ԿՈՄՊՈԶԻՑԻԱ-2
ԱՍ/բ-143 ԿՈՄՊՈԶԻՑԻԱ-3
ԱՍ/բ-004 ԿՈՄՊՈԶԻՑԻԱ
ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ
/Դասիչ, դասընթացի անվանում/

ՈՒՍՈՒՄՆԱՄԵԹՈԴԱԿԱՆ ՓԱԹԵԹ

Մասնագիտություն՝ 011401.00.6 ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ՄԱՆԿԱՎԱՐԺՈՒԹՅՈՒՆ
/դասիչ, մասնագիտության լրիվ անվանումը/

Կրթական ծրագիր ՝011401.11.6 - «Կերպարվեստ»
/դասիչ, կրթական ծրագրի լրիվ անվանումը/

Որակավորման աստիճան՝ Մանկավարժության բակալավր
/բակալավր, մագիստրատուրա/

Ամբիոն՝ Արվեստի և սպորտի ամբիոն
/ամբիոնի լրիվ անվանումը/

Ուսուցման ձևը՝ Առկա
/առկա, հեռակա/

Կուրս/կիսամյակ առկա- **3-4-րդ կուրս, 1-2-րդ կիսամյակ**

Դասախոս(ներ) ՝ Վ. Շահբազյան
/անուն, ազգանուն/

էլ. հասցե/ներ - grant-zhak-narine@mail.ru

Վանաձոր- 2023թ.

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

1.	Դասընթացի դերը և տեղը կրթական ծրագրում	3
2.	Դասընթացի նպատակը և խնդիրները	3
3.	Դասընթացին մասնակցելու նախնական մուտքային գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները	4
4.	Դասընթացի կրթական վերջնարդյունքները	4
5.	Դասընթացի դերը կրթական ծրագրի շրջանավարտների գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների ձևավորման հարցում ըստ աշխատաշուկայի պահանջների	6
6.	Դասընթացի ծավալը, ուսումնական աշխատանքի տեսակները, արդյունքների ամփոփման ձևերը	7
7.	Ուսումնական աշխատանքները տեսակները	7
8.	Դասավանդման մեթոդներ..	9
9.	Ուսումնառության մեթոդները	9
10.	Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը, ուսումնական աշխատանքի ծավալը	10
11.	Ուսումնամեթոդական գրականության ապահովման քարտ......................	11
12.	Դասընթացի ուսումնամեթոդական քարտ..	12
12.1.	Գործնական աշխատանքների /սեմինար պարապմունքների ուսումնամեթոդական քարտ..	12
12.2.	Ինքնուրույն աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ	13
13.	Դասընթացի նյութատեխնԳԿական միջոցների ապահովում.....................	14
14.	Գնահատում..	15
14.1.	Ուսանողների գիտելիքների ստուգում.......................................	16
14.2.	Հարցաշար..	17
14.3.	Գնահատման չափանիշներ..	18
15.	Դասընթացի համառոտ նկարագրիչ...	19

ԲԱՑԱՏՐԱԳԻՐ

1. **Դասընթացի դերը և տեղը կրթական ծրագրում**[1]**.**

,Կոմպոզիցիա՛ առարկայի ուսումնամեթոդական փաթեթը կազմված է բակալավրի հիմնական կրթական ծրագրով **011401.11.6** ,Կերպարվեստ՛ մասնագիտության կրթական չափորոշիչների հենքով կազմված ուսումնական պլանի պահանջների, առարկայի բաղադրիչների հիման վրա և նպատակաուղղված է բակալավրական կրթության կազմակերպման, դասավանդման որակի բարձրացմանը:

2. Առարկայական փաթեթը կարգավորում է **,Կոմպոզիցիա՛** առարկայի ուսումնամեթոդական նյութերով ապահովման, պարբերաբար թարմացման, գիտաճյուղի նոր մոտեցումների ոգուն համապատասխանեցման գործընթացը, նպաստում է ուսանողի անհատական և ինքնուրույն աշխատանքի արդյունավետության բարձրացմանը, ուսանողի գիտելիքի բարձրացմանը:

2. **Դասընթացի նպատակը և խնդիրները.**
1. *Դասընթացի նպատակն է.*

Կոմպոզիցիայի դասընթացը սերտորեն կապված է ուսումնական պլանով նախատեսված մյուս առարկաների՝ գծանկարի, գունանկարի, արվեստի պատմության, դեկորատիվ արվեստի ուսուցման հետ:Կոմպոզիցիայի տեսական հարցերը հաջողությամբ յուրացնելու գործում մեծ տեղ է տրվում հատուկ սեմինարների անցկացմանը, որոնք էլ պետք է վերաբերվեն առավել կարևոր թեմաների պարզաբանմանը:

2.1*Դասընթացի խնդիրներն են* .ձեռք բերած տեսական գիտելիքները կիրառել գործնականում:

*Մասնագիտական գիտելիքները խորացնելու և փոխանցելու,*դասընթացում ուսումնասիրվում են կերպարվեստի կազմավորման պատմությունը քարի դարից մինչև 21-րդ դարը,արվեստի ստեղծագործությունների ծագումն ու զարգացումը տարբեր քաղաքակրթություն-ներում,առանձին արվեստագետների ստեղծագործական գործունեության վերլուծություն,նորագույն արվեստագիտական դպրոցների կազմավորում,արդի արվեստի առանձնահատկությունները և զարգացման տենդենցներ:

Դասընթացին մասնակցելու նախնական մուտքային գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները /դասընթացները/

,Կոմպոզիցիա՛ դասընթացին մասնակցելու կարևոր նախապայման է ուսանողների գիտելիքների և հմտությունների առկայությունը **011401.11.6** ,Կերպարվեստ՛ մասնագիտության բակալավրի կրթական ծրագրում ուսուցանվող գունանկարչություն,գծանկարչություն, դեկորատիվ կիրառական արվեստի հիմունքներ դասընթացներից:

2. **Դասընթացը ձևավորում է հետևյալ կրթական վերջնարդյունք(ներ)ը**[2] **և /կամ կոմպետենցիաները.**

---

[1] Ներկայացվում է դասընթացի կարևորությունը տվյալ կրթական ծրագրի խնդիրների լուծման հարցում և տեղը ուսումնական պլանում ըստ կրթաբլոկների

[2] http://www.vsu.am/karg/ararkayakan-nkaragir-17.pdf

Լրացվում է «Առարկայի նկարագրի մշակման ռազմավարության» կոմպետենցիաների ցանկին համապատասխան:

,ԿՈՄՊՈԶԻՑԻԱդասընթացի ուսումնասիրման արդյունքում ուսանողի ակնկալվող վերջնարդյունքներն են.

<u>ուսանողը պետք է իմանա.</u>

- ✓ ծանոթություն տարբեր ոճային և գեղարվեստական ուղղություններին
- ✓ հանրաճանաչ ստեղծագործությունների վերլուծություն
- ✓ տեսական գիտելիքների գործնական կիրառում
- ✓ ընդհանրացման կարողություններ

<u>ուսանողը պետք է կարողանա.</u>

- ✓ Տիրապետի մասնագիտական գիտելիքները խորացնելու և փոխանցելու
- ✓ Պատկերացում կազմի ուսումնական խնդրի լուծման մեթոդին,
- ✓ Կատարի ուսումնական խնդրի լուծման ճիշտ ընտրություն,
- ✓ Կկարողանա ձեռք բերված կարողությունները կիրառել ուսումնական, աշխատանքային գործընթացներում,

<u>ուսանողը պետք է տիրապետի.</u>

- ➢ մասնագիտական գիտելիքները խորացնելու և փոխանցելու,
- ➢ նոր գաղափարներ առաջ քաշելու,
- ➢ որակի մասին հոգացություն,
- ➢ թիմում աշխատելու,

գնահատման գործիքների կիրառելում և նախագիծ պլանավորելու իրականացնելու

Դասընթացի ուսումնասիրման արդյունքում ուսանողը ձեռք կբերի հետևյալ կոմպետենցիաները.

<u>Ա)Ընդհանրական կոմպետենցիաներ</u>

Գործիքային կոմպետենցիաներ (ԳԿ)՝

- ➢ վերլուծության և համադրության կարողություն **(ԳԿ -1)**,
- ➢ կազմակերպչականկարողություն(պլանավորում,
- ➢ կազմակերպում,ղեկավարում,վերահսկում) **(ԳԿ-2)**,
- ➢ հենքային ընդհանուր գիտելիքների տիրապետում **(ԳԿ - 3)**,
- ➢ պետական լեզվով հաղորդակցվելու կարողություն **(ԳԿ - 4)**,
- ➢ համակարգչային տարրական հմտություններ **(ԳԿ - 5)**,
- ➢ տեղեկույթը կառավարելու հմտություն (տեղեկույթի ձեռք բերում, համակարգում,վերլուծում)**(ԳԿ - 6)**,
- ➢ որոշումներ կայացնելու կարողություն **(ԳԿ - 7)**,

Համակարգային կոմպետենցիաներ (ՀԳԿ)՝

- ➢ գիտելիքները գործնականում կիրառելու կարողություն **(ՀԳԿ -1),**

- հետազոտական կարողություն (ՀԳԿ -2),
- ուսումնառության կարողություն (ՀԳԿ -3),
- նոր իրավիճակներին հարմարվելու կարողություն (ՀԳԿ -4),
- ինքնուրույն աշխատելու կարողություն (ՀԳԿ -5),
- մասնագիտական գիտելիքները խորացնելու և փոխանցելու(ՀԳԿ -6),
- տրամաբանական նոր գաղափարներ առաջ քաշելու(ՀԳԿ -7),,
- որակի մասին հոգացություն(ՀԳԿ -8),
- թիմում աշխատելու(ՀԳԿ -9),
- գնահատման գործիքների կիրառելու(ՀԳԿ -10),
- նախագիծ պլանավորելու և իրականացնելու(ՀԳԿ -11),

Բ)Առարկայական (մասնագիտական) կոմպետենցիաներ (ԱԿ)

3. Դասընթացի դերը կրթական ծրագրի շրջանավարտների գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների ձևավորման հարցում ըստ աշխատաշուկայի պահանջների[3].

,**Կոմպոզիցիաե** դասընթացից ձեռք բերված գիտելիքներն և հմտությունները շրջանավարտը կարող է կիրառել մասնագիտական գործունեության ընթացքում նաև մագիստրատուրայում կրթությունը շարունակելու, արվեստի բնագավառում գիտական հետազոտություններ կատարելու նպատակով:

4. Դասընթացի ծավալը, ուսումնական աշխատանքի տեսակները, արդյունքների ամփոփման ձևերը

Չափանիշ	Առկա ուսուցման համակարգ	Հեռակա ուսուցման համակարգ
Դասընթացի ընդհանուր աշխատատարությունը (կրեդիտ /ընդհանուր ժամաքանակ)	10 կրեդիտ/300ժամ	

Աշխատանքի տեսակը	ժամաքանակ				ժամաքանակ			
		5-րդ կիս	6-րդ կիս	7-րդ կիս	8-րդ կիս			
Դասախոսություն								
Գործնական աշխատանք		28	28	48	24			
Սեմինար պարապմունք								
Լաբորատոր աշխատանք								

[3] Նշվում է, թե տվյալ դասընթացի յուրացման, ամփոփման արդյունքում ձեռքբերված գիտելիքները, հմտությունները և կարողությունները աշխատաշուկայի որ բնագավառներում և ոլորտներում կարող է շրջանավարտը կիրառել

Ինքնուրույն աշխատանք		32	32	72	36			
Ընդամենը Ընդամենը		60	60	120	60			
Ստուգման ձևը (ստուգարք/ընթացիկ քննություն		ստ	ստ	ստ	ստ			

5. **Ուսումնական աշխատանքների տեսակները**[4] .

- **Դասախոսությունը** դասախոսի կողմից դասընթացի ծրագրի շրջանակներում գիտական-տեղեկատվական թեմայի վերաբերյալ տրամաբանորեն կառուցված, հետևողական ու պարզ խոսքի շարադրանքն է, որի նպատակն է ուսանողին տալ համապարփակ գիտելիքներ: Դասախոսը վերլուծում, մեկնաբանում է թեմայի առավել կարևոր, դժվար ընկալելի, հանգուցային հարցերը: Դասախոսությունը ուսանողի առջև ուրվագծվող գիտական մի ճանապարհ է, որը նա կարող է միայն անցնել գիտական գրականության ընթերցանության, ուսումնական բնույթի այլ պարապմունքների և ինքնուրույն կատարած աշխատանքների շնորհիվ: Դասախոսը պետք է խթանի ուսանողի ակտիվ իմացաբանական գործունեությունը, նպաստի նրանց ստեղծագործական մտածողության ձևավորմանը: Ուսանողը նույնպես պետք է լինի դասախոսության ակտիվ մասնակից: Ուսանողը դասախոսությանը ներկայանալուց առաջ պետք է ծանոթացած լինի տվյալ դասին ներկայացվող թեմային, որպեզի կարողանա մասնակցել ուսումնական գործընթացին:
- **Գործնական աշխատանքների** ժամանակ ուսանողը կատարում է լսարանային աշխատանք՝ դասախոսի անմիջական ղեկավարման ներքո: Գործնական պարապմունքները անցկացվում են գործնական խնդիրների լուծման, առաջադրանքների իրականացման, թեստերի, իրավիճակային վերլուծությունների, գործարար խաղերի, խմբային աշխատանքների, տնային առաջադրանքների, ուղեղային գրոհների, ինտերակտիվ ուսուցման միջոցով՝ տեսական գիտելիքները կիրառելու, գործնական ունակությունների և հմտությունների ձեռքբերման և ամրապնդման նպատակով: Դասախոսն առաջադրում է գործնական պարապմունքների թեման, նպատակը, խնդիրները, այն հարցերը, որոնք պետք է լուծել գործնական պարապմունքի ընթացքում, գործնական պարապմունքի անցկացման մեթոդները և պատասխանում է ուսանողների տված հարցերին:
- **Ինքնուրույն աշխատանքը** ուսանողների ուսումնական, գիտահետազոտական աշխատանքն է, որն իրականացվում է դասախոսի առաջադրանքով և մեթոդական ղեկավարությամբ, բայց առանց նրա անմիջական ղեկավարության:

  Ինքնուրույն աշխատանքի տեսակներն են[5]՝

  - **Ռեֆերատ** – ուսանողների ինքնուրույն գրավոր, որտեղ ուսանողը շարադրում է որևէ հարցի կամ թեմայի էությունը՝ հենվելով գրական աղբյուրների վրա (դասագրքեր, ձեռնարկներ և այլն):
  - **Կլոր սեղան** – ինքնուրույն աշխատանքի ձևին բնորոշ է թեմատիկ բանավեճի համադրումը խմբային աշխատանքի հետ:
  - **Կոնկրետ իրավիճակների վերլուծություն** – ուսանողների ակտիվ գործունեության կազմակերպման ամենաարդյունավետ և տարածված ձևերից մեկն է, որը զարգացնում է մասնագիտական և կեցությանը վերաբերող տարբեր հարցերի վերլուծության կարողությունը:
  - **Ինքնուրույն աշխատանք համացանցում** – նոր տեղեկատվական տեխ-

[4] Թողել այն տեսակը, որը տվյալ դասընթացի դասավանդման համար նախատեսված է: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

[5] Թողել այն տեսակը, որը տվյալ դասընթացի դասավանդման համար նախատեսված է: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

նոլոգիաները կարող են օգտագործվել հետևյալ նպատակներով՝ համացանցում անհրաժեշտ տեղեկատվության որոնման համար, երկխոսություն համացանցում, թեմատԳԿ ցանցային էջերի օգտագործում:

- **<u>Աշխատանքային տետր</u>** – նախատեսված է ուսանողների ինքնուրույն աշխատանքների համար և թույլ է տալիս գնահատել ուսումնական նյութի յուրացման աստիճանն ուսանողների կողմից:
- **<u>Զեկույց</u>** – որևէ գիտական կամ հետազոտական թեմայի շուրջ կատարած եզրակացությունների, ստացած արդյունքների ներկայացում ուսանողի կողմից:
- **<u>Հարցազրույց</u>** – վերահսկողության միջոց, որը կազմակերպվում է որպես հատուկ զրույց դասավանդողի և ուսանողների միջև՝ կապված այնպիսի թեմայի հետ ինչպիսին կարգապահությունն է, և նախատեսված է հստակեցնել ուսանողների գիտելիքների շրջանակը կոնկրետ թեմայի, հարցի վերաբերյալ:

6. **Դասավանդման մեթոդներն են**՝[6] հիմնահարցային դասախոսություն, դասախոսություն-երկխոսություն, դասախոսություն-քննարկում, գործնական աշխատանք՝ անհատական աշխատանք, գործնական աշխատանք՝ խմբային աշխատանք, ուսուցում գործողությամբ (action learning), իրավիճակային խնդիրների վերլուծություն, գործարար խաղեր:

7. **Ուսումնառության մեթոդներն են**[7]՝ թիմային քննարկում, իրադրությունների վերլուծություն, հրահանգների կազմում, աղյուսակների և դասակարգման համեմատման և համակարգման սխեմաների կազմում, փորձի/հետազոտության արդյունքների վերաբերյալ եզրակացության ներկայացում:

---

[6] Ներկայացված են օրինակներ: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:
[7] Ներկայացված են օրինակներ: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

8. Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը, ուսումնական աշխատանքի ծավալը՝ ըստ բաժինների և թեմաների[8].

h/h	Թեմա (բաժին)	Ուսումնական աշխատանքի ժամաքանակն ըստ տեսակների				
		դասախոսություններ	սեմինար պարապմունքներ	գործնական աշխատանքներ	լաբորատոր աշխատանքներ	ինքնուրույն աշխատանքներ
3-4 կուրս, 1-2 կիսամյակ						
1	Նախնական էսքիզների կատարում «Նատյուրմորտը ինտերյերում» բարդ կոմպոզիցիայի համար			**4**		**4**
2	Ինտերիերի կոմպոզիցիա մարդու ֆիգուրայի ընդգրկումով			**4**		**4**
3	Բնանկարի կոմպոզիցիա			**4**		**4**
4	Գյուղական բնանկարի կատարում			**4**		**4**
5	Գյուղական բնանկարի էսքիզի մշակում և կատարում			**4**		**4**
6	Նախնական էսքիզների կատարում «Նատյուրմորտը ինտերյերում» բարդ կոմպոզիցիայի համար			**4**		**6**
7	Ինտերիերի կոմպոզիցիա մարդու ֆիգուրայի ընդգրկումով			**4**		**6**
	ԸՆԴԱՄԵՆԸ			**28**		**32**

[8] Նման է օրացուցային պլանին

11.Ուսումնամեթոդական գրականության ապահովման քարտ

հ/հ	Անվանումը/հեղինակ	Հրատարակության տարի
Պարտադիր գրականություն (ՊԳ)		
1.	Хессенберг Карин: Скульптура для начинающих: создание трехмерных композиций из глины, гипса и дерева **Подробнее:**http://www.labirint.ru/books/118352/	Երևան, 1976-77թթ.
2.	Մ.Պ. Այվազյան, Պլաստիկ անատոմիայի հիմունքներ	Երևան,1974թ.
Լրացուցիչ գրականություն(ԼԳ)		
1.	Ազարյան Լ. «Կիլիկիան մանրանկարչությունը 12-13դդ.», Երևան, 1994թ.	Երևան, 1994թ.
Համացանցային տեղեկատվական պաշարներ (ՀՏՊ)/ Էլեկտրոնային աղբյուրներ (ԷԱ)		
1.	http://www.ufabasket.ru/_front/files/filecollection/docs/1506709627/1523499240_file_14560182380158.pdf	2016 г
2.	https://aldebaran.ru/pages/rmd_search/?q=%D0%B1%D0%B0%D1%81%D0%BA%D0%B5%D1%82%D0%B1%D0%BE%D0%	2017 г
3.	https://www.youtube.com/watch?v=H8kdYnFEHHI&ab_channel=akademika	2007 г
4.	https://www.youtube.com/watch?v=H8kdYnFEHHI&ab_channel=akademika	2011 г

9. Դասընթացի ուսումնամեթոդական քարտ

9.1. Գործնական աշխատանքների /սեմինար պարապմունքների ուսումնամեթոդական քարտ

հ/հ	*Թեմա*	Ուսումնասիրվող հարցեր	*Ժամաքանակ*	Ստուգման ձևը	Գրականություն[9]
3-4 կուրս, 1-2 կիսամյակ					
1.	Կոմպոզիցիան որպես ուսումնական առարկա, նրա նպատակն ու խնդիրները. ոչ բարդ նատյուրմորտի կոմպոզիցիան.	Գործնական	6	Միավորային գնահատում:	ՊԳ-1,2,3 ԼԳ-1
2.	Կոմպոզիցիան որպես ուսումնական առարկա, նրա նպատակն ու խնդիրները. ոչ բարդ նատյուրմորտի կոմպոզիցիան.	Գործնական	6	Միավորային գնահատում:	ՊԳ-1,2,3
3.	Կոմպոզիցիան որպես ուսումնական առարկա, նրա նպատակն ու խնդիրները. ոչ բարդ նատյուրմորտի կոմպոզիցիան.	Գործնական	6	Միավորային գնահատում:	ԼԳ-1 ՊԳ-1,2,3
4.	Կոմպոզիցիայի կատարման առանձին փուլերի զարգացման հիմքերը: Մեթոդների փնտրումները.	Գործնական	6	Միավորային գնահատում:	ՊԳ-1,2,3

[9] Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

5.	Տոնային, գունային խնդիրների լուծումները թեմատիկ նատյուրմորտի էսքիզներում.	Գործնական	6	Միավորային գնահատում: :	ՊԳ-1,2,3,4 ԼԳ-1
6.	Կոմպոզիցիոն աշխատանք ոչ բարդ թեմատիկ նատյուրմորտ «Իմ մասնագիտությունը» թեմայով.	Գործնական	6	Միավորային գնահատում:	ՊԳ-1,2,3,4
7	«Իմ մասնագիտությունը» թեմատիկ նատյուրմորտի էսքիզային փնտրումները.	Գործնական	6	Միավորային գնահատում:	ՊԳ-1,2,3,4

9.2. Ինքնուրույն աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ

h/h	Ինքնուրույն աշխատանքի թեմաները	Ուսումնասիրվող հարցեր	Աշխատանքի տեսակը[10]	Ներկայացման ժամկետները	Ստուգման ձևը	Գրականություն[11]
3-4 կուրս, 1-2 կիսամյակ						
1.	Կոմպոզիցիան որպես ուսումնական առարկա, նրա նպատակն ու խնդիրները	ոչ բարդ նատյուրմորտի կոմպոզիցիան.	Գործնական	Սեպտեմբեր Հոկտեմբեր Մարտ, Ապրիլ	Բանավոր	ՀՏՊ-1,2,3 ԼԳ-1
2	Տոնային, գունային խնդիրների լուծումները թեմատիկ նատյուրմորտի էսքիզներում	Կոլորիտային անցումները կոմպոզիցիայում:	Ռեֆերատ	Նոյեմբեր Դեկտեմբեր Ապրիլ, Մայիս	Բանավոր	ՀՏՊ-1,2, ԼԳ-1

10. Դասընթացի նյութատեխնիկական միջոցների ապահովում[12]

---

[10] Տես 7-րդ կետի հինգերորդ պարբերությունը
[11] Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն
[12] Նշվում են սարք-սարքավորումների, համակարգչային ծրագրերի նկարագրությունները և քանակը, որոնք անհրաժեշտ են տվյալ դասընթացի ուսումնական գործընթացը կազմակերպելու համար

Ռեսուրսի անվանումը	Ռեսուրսի անվանումը, քանակը, նկարագրությունը (անհրաժեշտության դեպքում)
Լսարան (հատուկ կահավորմամբ)	Դասախոսությունների, գործնական պարապունքների ժամանակ դիդակտիկ նյութերի, նկարների, ուսումնագիտական տեսաֆիլմերի, գծապատկերների ցուցադրում:
Սարքեր, սարքավորումներ	Ուսանողի աշխատանք համակարգչի հետ:
Գործնական	
Այլ	

11. Գնահատում

Համալսարանում գործում է բակալավրիատի, մագիստրատուրայի և ասպիրանտուրայի ուսանողների գիտելիքների պարբերական ստուգման և գնահատման բազմագործոնային համակարգ, որի կիրառկման հիմնական նպատակներն են՝

- կազմակերպել ուսումնառության համաչափ աշխատանքային գործընթաց, ապահովել գիտելիքների համակողմանի ստուգում, խթանել ուսանողի ինքնուրույն աշխատանքը,
- իրականացնել ինքնուրույն առաջադրանքների, ընթացիկ ստուգումների (ստուգարքներ և քննություններ), ուսումնական գործընթացի այլ բաղադրիչների հաշվառում հետադարձ կապի արդյունավետ մեխանիզմների ներմուծման միջոցով՝ ի նպաստ ուսումնառության գործընթացի բարելավման:

Համալսարանում գնահատման գործընթացը կանոնակարգվում է համաձայն գործող կարգի[13]:

11.1. Գիտելիքների ստուգման և գնահատման բաղադրիչներն են՝

- գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր,
- ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր,
- դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգարքներ)՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր,
- ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր:

11.2. Ուսանողների գիտելիքների ստուգում.

Դասընթացն ամփոփվում է՝

1-ին կիսամյակում 2 ընթացիկ ստուգում՝ մինչև 20-ական միավոր (գումարային մինչև 40 միավոր):

2-րդ կիսամյակում 2 ընթացիկ ստուգում՝ մինչև 20-ական միավոր (գումարային մինչև 40 միավոր):

---

[13]«Վանաձորի Հ. Թումանյանի անվան պետական համալսարան» հիմնադրամի ուսանողների գիտելիքների ստուգման, գնահատման և հաշվառման կանոնակարգ» (ընդունված ՎՊՀ-ի գիտական խորհրդի կողմից 30.062022թ.),

Քննությամբ ամփոփվող դասընթացն ավարտվում է կիսամյակի 2 քննության միջոցով և մյուս բաղադրիչների գնահատումների արդյունքներով:

Ստուգարքով ամփոփվող դասընթացն ավարտվում է կիսամյակի ընթացքում ուսումնական նյութի յուրացման աստիճանը որոշող 2 ընթացիկ ստուգումների և մյուս բաղադրիչների գնահատումների արդյունքներով:

a. Գնահատման չափանիշները[14].

- Տեսական գիտելիքները –բանավոր:
- Գործնական աշխատանքները – բանավոր:

1-ին կիսամյակ – 3 կրեդիտ - 2 ստուգում (1-ին ստուգում առավելագույնը` 20 միավոր, 2-րդ ստուգում առավելագույնը ` 20 միավոր)/ բանավոր:
2-րդ կիսամյակ – 4 կրեդիտ – 4 ստուգում (1-ին ստուգում առավելագույնը` 10 միավոր, 2-րդ ստուգում առավելագույնը` 10 միավոր, 3-րդ ստուգում առավելագույնը` 10 միավոր, 4-րդ ստուգում առավելագույնը` 10 միավոր)/ բանավոր:

Ինքնուրույն աշխատանքը – բանավոր:

1 ինքնուրույն աշխատանքի համար առավելագույնը` 20 միավոր:

[14] Լրացվում է ըստ ամբիոնի /դասախոսի որոշման

«ՎԱՆԱՁՈՐԻ Հ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ»
ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ՀԱՄԱՌՈՏ ՆԿԱՐԱԳԻՐ

Մասնագիտություն՝ 011401.00.6 ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ՄԱՆԿԱՎԱՐԺՈՒԹՅՈՒՆ

/դասիչ, մասնագիտության լրիվ անվանումը/

Կրթական ծրագիր՝ 011401.11.6 - «Կերպարվեստ»

/դասիչ, մասնագիտության լրիվ անվանումը/

Որակավորման աստիճան՝ Մանկավարժության բակալավր

/բակալավր, մագիստրատուրա/

Վանաձոր 2023

<table>
<tr><td>Դասընթացի թվանիշը, անվանումը</td><td colspan="4">ԱՍ/բ-004 - Կոմպոզիցիա</td></tr>
<tr><td>Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը</td><td colspan="4">10 կրեդիտ</td></tr>
<tr><td>Ուսումնառության տարի / կիսամյակ</td><td colspan="4">3-4-րդ տարի, 5,6,7,8-րդ կիսամյակ</td></tr>
<tr><td rowspan="6">Ժամերի բաշխումը</td><td rowspan="4">Լսարանային</td><td rowspan="4">128</td><td>Դասախոսություն</td><td></td></tr>
<tr><td>Սեմինար</td><td></td></tr>
<tr><td>Լաբորատոր աշխատանք</td><td></td></tr>
<tr><td>Գործնական աշխատանք</td><td>28/28/48/24</td></tr>
<tr><td>Ինքնուրույն</td><td colspan="3">32/32/72/36</td></tr>
<tr><td>Ընդամենը</td><td colspan="3">300</td></tr>
<tr><td>Ստուգման ձևը</td><td colspan="4">Ստուգարք</td></tr>
<tr><td>Դասընթացի նպատակը</td><td colspan="4">Կոմպոզիցիայի դասավանդման գործնական բաժնում խնդիր է դրվում ուսանողներին նպատակաուղղել ստեղծագործական աշխատանքի, սովերեցնել նրանց տեսնելու կյանքի երևույթները, դրանցում՝ բնորոշը, տիպականը, դրանք իրենց ստեղծագործություններում կերպարավորելու ունակությունների ձեռք բերմանը:
Աշխատանքները կատարվում են ինչպես լսարանում, այնպես էլ տնային հանձնարարականների ձևով: Որպես կանոն ուսանողների կատարած կոմպոզիցիոն աշխատանքները ավարտելուց հետո կազմակերպվում է դրանց քննարկումը, որին ակտիվ մասնակցություն պետք է ունենա ուսանողը: Կոմպոզիցիայի դասընթացը կերպարվեստի բաժնի ուսումնական գործընթացում չափազանց կարևոր է: Կոմպոզիցիայի ուսուցման հիմնական խնդիրներն են զարգացնել ուսանողներրի գեղարվեստական, կերպարային մտածողությունը, տեսողական հիշողությունը և գեղարվեստական դիտունակությունը, դաստիարակել ընդհանուր գեղարվեստական կուլտուրա, արվեստի ստեղծագործությունները վերլուծելու կարողություններ:
Կոմպոզիցիայի դասընթացը սերտորեն կապված է ուսումնական պլանով նախատեսված մյուս առարկաների՝ գծանկարի, գունանկարի, արվեստի պատմության, դեկորատիվ արվեստի ուսուցման հետ:
Կոմպոզիցիայի տեսական հարցերը հաջողությամբ յուրացնելու գործում մեծ տեղ է տրվում հատուկ սեմինարների անցկացմանը, որոնք էլ պետք է վերաբերվեն առավել կարևոր թեմաների պարզաբանմանը:</td></tr>
<tr><td>Դասընթացի վերջնարդյունքները</td><td colspan="4">Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.
Գիտելիք
• Հստակ և կայուն պատկերացումներ կոմպոզիցիա առարկայի հիմնական պահանջների մասին.
• Գործնականորեն իրականացնի տրված առաջադրանքում կոմպոզիցիան իր բազմածավալ դրսևորումներով և ժանրային առանձնահատկություններով.
• Ընկալել ստեղծված իրավիճակի կոմպոզիցիոն էական նշանակությունը, առանձնացնելով այն իր ստեղծագործությունում.
• Ձեռք բերած մասնագիտական գիտելիքները ստեղծագործության մեջ իրականացնել կոմպոզիցիոն</td></tr>
</table>

	ներդաշնակ և համաչափ լուծումներով. *Հմտություն* ➢ կարողանան ձեռք բերած գիտելիքները կիրառել տրված առաջադրանքների կատարմանը. ➢ կարողանա ինքնուրույն ընկալել և արտաբերել պատկերվող օբյեկտների ձևը, կառուցվածքը, այն համապատասխանաբար տեղաբաշխել աշխատանքային դաշտում. ➢ կարողանան լուծել նկարի կոմպոզիցիոն կառուցվածքը և գործնականում կիրառել հեռանկարչության և առարկաների ներդաշնակ տեղաբաշխման իմացությունը. *Կարողունակություն* • Հստակ և կայուն պատկերացումներ կոմպոզիցիա առարկայի հիմնական պահանջների մասին. • Գործնականորեն իրականացնի տրված առաջադրանքում կոմպոզիցիան իր բազմածավալ դրսևորումներով և ժանրային առանձնահատկություններով. • Ընկալել ստեղծված իրավիճակի կոմպոզիցիոն էական նշանակությունը, առանձնացնելով այն իր ստեղծագործությունում. • Ձեռք բերած մասնագիտական գիտելիքները ստեղծագործության մեջ իրականացնել կոմպոզիցիոն ներդաշնակ և համաչափ լուծումներով. • Կերպարվեստի բաժնի շրջանավարտները պետք է բազմակողմանի տիրապետեն կոմպոզիցիայի պատմությանը և տեսությանը, նրա դասավանդման մեթոդներին, նկարչական տարբեր նյութերով աշխատելու արտահայտչական առանձնահատկությունների ու տեխնիկաներին:
Դասընթացի բովանդակությունը	- Կոմպոզիցիան որպես ուսումնական առարկա, նրա նպատակներն ու խնդիրները: նատյուրմորտի կոմպոզիցիան:Ոչ բարդ թեմատիկ նատյուրմորտի կոմպոզիցիայի խնդիրն Կոմպոզիցիայի կատարման առանձին փուլերի զարգացման հիմքերը: - Մեթոդների փնտրումները. - Տոնային, գունային խնդիրների լուծումները թեմատիկ նատյուրմորտի էսքիզներում - Կոմպոզիցիայի հիմնական օրենքները: - Կոմպոզիցիոն աշխատանք ոչ բարդ թեմատիկ նատյուրմորտ «Իմ մասնագիտությունը» թեմայով - Կոմպոզիցիոն աշխատանք ոչ բարդ թեմատիկ նատյուրմորտ «Իմ մասնագիտությունը» թեմայո Կոմպոզիցիայի կանոնները, ձևերը և մեթոդները: - «Իմ մասնագիտությունը» թեմատիկ բարդ նատյուրմորտի կոմպոզիցիոն աշխատանքում գունային, կոլորիտային խնդիրների լուծման փնտրումներ - «Իմ մասնագիտությունը» թեմայով բարդ նատյուրմորտի էսքիզի կատարում: Անհատական կոնսուլտացիաներ և նատյուրմորտի կատարում. - Կատարել նատյուրմորտի համար դետալների նպատակային գծանկարներ, ճեպանկարներ, էտյուդներ - Նախնական էսքիզների կատարում «Նատյուրմորտը ինտերյերում» բարդ կոմպոզիցիայի համար - Ինտերիերի կոմպոզիցիա մարդու ֆիգուրայի ընդգրկումով - Բնանկարի կոմպոզիցիա - Գյուղական բնանկարի կատարում

	- Գյուղական բնանկարի էսքիզի մշակում և կատարում - Գյուղական բնանկարում գունային և տոնային խնդիրների լուծում - Քաղաքային կամ արդյունաբերական բնանկարում հիմնական կոմպոզիցիոն հասկացությունների ամրապնդում - Կոմպոզիցիայում գունային կամ տոնային խնդիրների լուծումներ
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻՆ ՀԱՄՆԵԼՈՒ ԸՆԹԱՑՔԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ՝ ▪ գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր, ▪ դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգարքներ)՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր:

Ուսումնառության արդյունքների գնահատման 100-միավորանոց սանդղակ

Գնահատականը ըստ 5 բալանոց համակարգի	Գնահատականը ըստ 100 բալանոց համակարգի	Գնահատականը ըստ ECTS համակարգի
«Գերազանց» (5)	96-100	A^+
«Գերազանց» (5)	91-95	A
«Գերազանց» (5)	86-90	A^-
«Լավ» (4)	81-85	B^+
«Լավ» (4)	76-80	B
«Լավ» (4)	71-75	B^-
«Բավարար» (3)	67-70	C^+
«Բավարար» (3)	62-66	C
«Բավարար» (3)	40-61	C^-
«Անբավարար»	0-39	D
«Ստուգված»	40-100	S
«Չստուգված»	0-39	U

Գրականություն	Պարտադիր- 1.Рисунок, жижопись, композиция, Хрестоматия, составили- Н.Н.

	Ростожцев, С. Е. Игнатьев, Е. В. Шорохин.. 2.Н. Г. Козлвв, Композиция, Сборник учебных и контрольных работ с краткими методическим Լրացուցիչ- 1. Williams R Art Theory, An historical introduction, 2-nd edition UK 2002